

o tem ukazu ter miluje večino deželnega našega zbora, da ni ubogala „manjšino“! „Novice“ so v lanskim letu po stenografičnih spisih obširno popisale obravnavo deželnega zbora, v katerem je dotični odbor po svojem poročevalcu (dr. Tomanu) temeljito dokazal, da v svojih predlogih ni svetoval ničesa tacega, kar bi segalo čez mejo državne postave od 25. maja 1868. l. Kar je o načrtu vladinem prenalagal zbor, bilo je to, da se je oziral na razmere in potrebe dežele naše, in sam dr. Kaltenegger, bistroumni pravoslovec iz vrste zborove manjšine, je priznal, da po besedah državne postave od 25. maja 1868. ima deželni zbor popolnoma pravico šolski svet (in to je bistvo vse postave) sestaviti tako, kakor ga je sestavil. Ako pogledamo v državno postavo od 25. maja 1868. in beremo §§. 1. 10. in 13., kjer je odločno izrečeno, da deželni zbor odločuje šolske okraje (Schulbezirke), da on sestavlja šolska nadzorstva in da on ustanovlja prehodna pravila (Uebergangsbestimmungen), po katerih se ima opravilstvo dozdanjih duhovnih in svetnih šolskih oblastnij izročiti novim šolskim svetom, je pač po vsem tem očitno, da vse to spada v oblast avtonomnim deželnim zborom. Ako se ministerski ukaz od 10. svečana sklicuje na §§. 14. in 15. državne postave od 25. maja, ni ta sklic na pravem mestu, kajti najvišje nadzorstvo mora državna administracija le do tiste meje imeti, ki se ne dotika deželne postavodaje; deželni zbori ustanovijo postavo, najvišje nadzorstvo pa gré potem vladi. Sploh se je širila misel, da pod parlamentarnim ministerstvom se ne more ponavljati več ona dôba, ko so ministri dekretirali „ukaze“, kajti to je bila nesrečna dôba ministerskega absolutizma. Sicer pa tudi iz same postave od 25. maja 1868. ni jasno, kako da ministerstvo more zapovedati začasni ukaz o šolskem nadzorstvu. — Ko je stara „Presse“ unidan naznanjala, da 9 deželam (Dalmaciji, Česki, Salcburški, Koroški, Voralberški, Štajarski, Goriški, Istri in Bukovini) je potrjena postava šolskega nadzorstva, 7 pa ne, je rekla, da med temi sedmerimi so nekatere „preliberalne“, tirolska in kranjska pa ste „nazadnjakinji“. Ima mar „Presse“ pravico zahtevati, da bi dežele avstrijske plesale po goslah njenega „liberalizma“? Mislimo, da ne, in da se deželam ne more siliti, česar nočejo. Zato je centralizem nesreča Avstriji, ktero le popolna avtonomija dežel more zadovoljno stvariti, to je, taka avtonomija, kateri je gêslo: „v potrebnih rečeh edinstvo, v vseh drugih svobodno gibanje.“ V tem obstoji „Ausgleich“ z vsemi narodi!

— (Volitve novega mestnega zbora ljubljanskega) so razpisane na 9. 10. in 12. dan prihodnjega meseca.

— (Volitev deželnega poslanca v Idriji) namesti izstopivšega viteza A. Gariboldi-a bode 5. sušca.

— Ker so zaradi prezidanja norišnice v zadnjem hipu tako tehtni pomislili nastali v deželnem odboru, da si ni upal odgovornosti velikih stroškov brez zaslišanja pravega izvedenca na-se vzeti, je poklical v posvêt iz Dunaja profesorja dr. Schlagerja, prvega veljaka o tacihi stavbah. Odbor bode deželnemu zboru predložil dr. Schlagerjev nasvêt; brž pa bode skrbel za najem pripravnega poslopja, kamor se morejo mirni blazni začasno preseliti, da v sedanji norišnici prostor naredé drugim hudim norcem, ki so zdaj še zunaj po deželi.

— (Služba učitelja staroklasične filologije in slovenskega jezika) na ljubljanski gimnaziji je prazna; plača jej je 945 gold.; do konca sušca je čas za vlogo kompetencij.

— Tukajšnji gimnazijalci namerjajo 28. dne t. m. v čitalnični dvorani napraviti besedo na prid Vodnikovega spominka. Program bo obsegal muzikalen in

dramatičen del. Zapreke, ktere so se stavile dijakom pri tem blagem početju, odstranile so se srečno. Nadjamo se vsestranske udeležbe in veselega večera!

— (O slovensko-nemškem slovníku) sta „Slov. Nar.“ in „Domov.“ nedavno prinesla razprave, o katerih odgovor dati gré tistim, ki imajo to stvar v rokah. Nam je iz obravnav deželnega zbora le to-le znano: V opravljenem sporočilu poslednjega deželnega zbora poroča deželni odbor tako-le: „Ozir slovensko-nemškega dela Wolfovega slovarja bilo je sl. deželnemu zboru v poslednjem sporočilu (1866) naznanjeno, da so se pričela dela za izdajo tega slovarja in da je delo do tle dospelo, da v malem času na svetlo pride prva pôla. Deželni odbor po skoro preteklih 3 letih, žalibog, ne more poročati, da je dovršena prva tiskana pôla, vkljub temu, da je potrební denar za izdavo te knjige že dolgo časa pripravljen in bi se bil slovensko-nemški del v 3 letih lahko popolnoma dovršil. Deželni odbor mora sl. deželnemu zboru prepustiti primeren sklep, da se kar najprej mogoče dovrši knjiga tako silno potrebna vpeljavi slovenskega jezika v šole in uradnije.“ — Na ta predlog je deželni zbor v 21. seji to-le sklenil: „Deželni odbor dobiva nalog, neprenehoma paziti, da bo izdelovanje slov. nemškega dela Wolfovega slovarja redovito in kar najbrže napredovalo.“

— Kakor mnogo listov kaže, je „Tagblattu“ jako zvest sodelavec ljubljanski dopisnik v „Slov. Narodu.“ Vredniku „Tagbl.“, ki se trudi s prevodom nemškim, bi ta domoljub delo lahko zeló polajšal, ako bi mu kar naravnost poslal svoje črte.

— (Popravek.) Dopisnik „iz Polhovega Gradca“ v poslednjem listu, ki se pritožuje o tem, da se v zadevah dacnega odkupa silijo nemški protokoli, ktere malokdo razume, pripisuje to krivdo družbi Lukmanovi. To poslednje pa je pomota, kajti pozvedili smo iz gotovega vira, da Lukman ima v dacnem odkupu samo ljubljansko mesto. Vse drugo pa je resnica, in tem bolj se je čuditi temu, da dacarji ne uradujejo po slovenski, ker vodstvo finančno tudi ume slovenski ter izpisuje davke po slovenski.

Za preprijazno, tako obilno udeležstvo pri pogrebu preljubljenе naše sestre

Lavoslave,

kakor tudi gospodom pevcem čitalničnim, ki so na grobu peli, in gospodom dijakom, ki so nepozabljivo nesli in sprevedu svetili, izrekuje presrčno zahvalo

rodovina Kos-ova.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Iz državnega zbora nimamo nič važnega omeniti, ker še zmiraj le bolj odbori pripravljajo gradivo občnemu zboru. Temveč pa po časnikih švigajo govorice o premembi ministerstva. Liberalci se bojé, da ne bi grof Taaffe postal ministru predsednik; zato ga obrekujejo kolikor morejo, in to tem več, ker slišijo, da on in Beust neprenehoma delata na to, da bi se našla nit, po kateri bi se mogla sprestiti sprava s Čehi in Poljaki, brez ktere, kakor brez sprave vseh drugih narodov avstrijskih, boléha ustava avstrijska. Ti liberalci se pač iz skušinj preteklih let niso nič izučili, čeravno so tudi takrat zasramovali Magjare, kakor danes Čehe in druge slovanske narode. — Ministerstvo izdeluje načrt postave, po kateri naj bi se predruščil državni zbor, in to po številu poslancev in po poti volitev v državni zbor. Minister